

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра бухгалтерського обліку та аудиту
(найменування кафедри)

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня бакалавр
зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування»
(шифр та найменування спеціальності)
«Облік і аудит»
(назва освітньої програми)

на тему: «Теоретичні аспекти та практика обліку, контролю та аналізу запасів
на (прикладі ТОВ «МЕРА ГРУПП»)»
(назва теми)

Виконавець:

студентка факультету менеджменту,
обліку та інформаційних технологій

Єршова Олеся Віталіївна

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

Науковий керівник:

к.е.н., доцент

(науковий ступінь, вчене звання)

Коверда Анатолій Васильович

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. Розвиток ринкових відносин, впровадження різних форм власності, реформа економічних відносин в Україні висувають нові вимоги до бухгалтерського обліку як основного засобу контролю за господарською діяльністю підприємств. Тому вдосконалення бухгалтерського обліку, аналізу та контролю пов'язане з вирішенням актуальних завдань в економіці України: збільшення обсягу продукції, робіт, послуг, зниження собівартості продукції. Вирішення цих завдань можливо при забезпеченні підприємств необхідними запасами, без яких неможливий процес торгівельної діяльності.

Проблеми обліку, аналізу та контролю запасів на підприємстві є актуальними, оскільки на сьогоднішній день важливим є вирішення питання пристосування сучасної системи обліку, аналізу та контролю запасів до вимог оптимізації оперативності та достовірності надання інформації для потреб менеджменту з метою раціоналізації управління такими активами та підвищення ефективності діяльності суб'єктів господарювання в цілому. Належним чином організований облік, аналіз та контроль запасів, якісна поінформованість про їх наявність та рух, має суттєве значення в управлінні діяльністю кожного підприємства та в контролі за зберіганням запасів. У зв'язку з цим в сучасних умовах об'єктивно виникла необхідність перегляду існуючої практики організації обліку запасів.

Проблеми обліку, аналізу та контролю запасів є предметом особливої уваги економічної науки. Великий внесок в розробку теоретичних основ і методологічних підходів до проблеми обліку запасів і їх використання внесли провідні вчені-економісти: Кузьмінський А.М., Білуха М.Т., Дем'яненко М.Я., Гетьман В.Г., Кірейцева Г.Г., Линник В.Г., Хомина П.Я., Завгородній В.П., Чумаченка М. Р., Огійчук М.Ф., Палій В.Ф., Підлісецький Г.М., Сук Л.К., Саблук П.Т. та інші вчені.

Незважаючи на значні напрацювання щодо розкриття сутності поняття «запаси», їх класифікації, оцінки, єдиної позиції у висвітленні даного поняття серед вчених не існує. Неоднозначність підходів до трактування категорій свідчить про необхідність та актуальність подальших досліджень та напрацювань щодо уточнення та поглиблення сутності виробничих запасів.

Мета і завдання дослідження. Метою кваліфікаційної роботи є узагальнення теоретико-методичних засад та формулювання практичних рекомендацій з удосконалення системи обліку, внутрішнього контролю й аналізу запасів підприємств.

Відповідно до мети в кваліфікаційній роботі поставлено такі завдання:

- дослідити сутність поняття «запаси» на основі узагальнення сучасних концепцій до визначення цієї категорії з позиції економічної теорії, фінансів підприємств та бухгалтерського обліку;
- розглянути особливості існуючих методів оцінки запасів на підприємстві;
- виокремити дискусійні питання в межах обліково-аналітичних аспектів управління запасами підприємства з метою обрання пріоритетних напрямів дослідження;
- надати загальну економічну характеристику досліджуваного підприємства;

- розглянути діючу практику обліку операцій із запасами на ТОВ «МЕРА ГРУПП»;
- дослідити специфічні риси внутрішнього контролю запасів на досліджуваному підприємстві;
- виявити основні напрями вдосконалення діючої системи обліку й контролю запасів на ТОВ «МЕРА ГРУПП»;
- здійснити аналіз фінансової стійкості підприємства;
- провести аналіз динаміки складу та структури запасів;
- проаналізувати ефективність використання запасів на ТОВ «МЕРА ГРУПП».

Об'єктом дослідження є процес обліково-аналітичного забезпечення управління запасами підприємства.

Предметом дослідження є сукупність теоретичних та методичних засад, пов'язаних із застосуванням обліково-аналітичного забезпечення управління запасами підприємства.

Методи дослідження. В процесі дослідження використано: діалектичний, структурно-функціональний, порівняльний метод, метод аналізу та синтезу, спеціально-юридичний аналіз норм чинного законодавства щодо обліку запасів та інші методи.

Інформаційною базою дослідження є законодавчі та нормативно-правові документи, матеріали міжнародних і всеукраїнських науково-практичних конференцій, статистично-аналітична інформація, фінансові, управлінські звіти та первинна документація підприємства, наукові публікації вітчизняних і зарубіжних учених з організації та методики обліку й аналізу запасів, а також ресурси всесвітньої мережі Інтернет.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота бакалавра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (40 найменувань) та 21-го додатку. Загальний обсяг роботи становить 70 сторінок. Основний зміст викладено на 1 сторінці. Робота містить 31 таблицю, 9 рисунків.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі «**Теоретичні основи обліку запасів**» досліджено генезис теоретичних підходів до трактування економічної сутності запасів та їх класифікація, вивчені методи оцінки запасів, опрацьований синтетичний та аналітичний облік операцій з запасами підприємства та досліджені дискусійні питання в межах обліково-аналітичних аспектів управління запасами.

У другому розділі «**Діюча практика обліку та контролю запасів на ТОВ «МЕРА ГРУПП»**» розглянута загально економічна характеристика підприємства, проаналізовані основні показники діяльності товариства, досліджена діюча практика обліку операцій з запасами на ТОВ «МЕРА ГРУПП», виявлені специфічні риси внутрішнього контролю запасів на підприємстві та запропоновані напрями вдосконалення діючої системи обліку та контролю запасів на ТОВ «МЕРА ГРУПП».

У третьому розділі «**Економічний аналіз як інструмент підвищення ефективності управління запасами ТОВ «МЕРА ГРУПП»**», проаналізовано фінансову стійкість підприємства, динаміки складу та структури запасів та проведено аналіз ефективності використання запасів.

ВИСНОВКИ

У роботі на підставі теоретичного узагальнення вирішено наукове завдання щодо удосконалення обліково-аналітичного забезпечення управління запасами підприємства.

На основі узагальнення отриманих автором результатів зроблено такі висновки:

1. Однією з умов ефективної діяльності підприємства є забезпечення його запасами, оскільки вони являються найважливішим елементом підприємницької діяльності та займають значну частину серед активів. Так, запаси - це активи, які утримуються підприємством для подальшого продажу для управління підприємством, споживання під час виробництва продукції, виконання робіт та надання послуг або перебувають у процесі виробництва з метою подальшого продажу продукту виробництва.

2. Оцінка запасів здійснюється в трьох випадках: при надходженні, списанні, на дату складання звітності. Придбані, чи отримані безкоштовним шляхом запаси зараховуються на баланс підприємства за первісною вартістю. У випадку первісна вартість запасів суттєво змінилася на дату складання балансу або запаси були зіпсовані, застарілі, то в такому випадку використовується чиста вартість реалізації. Транспортно-заготівельні витрати є окремим видом затрат, які включають у собівартість придбаних запасів. Обліковуються вони одним із двох методів: метод прямого включення до собівартості запасів та методом середнього відсотка. При відпуску запасів з підприємства, продажу та іншому вибутті оцінка їх здійснюється за методом: ідентифікованої собівартості відповідної одиниці запасів; середньозваженої собівартості; собівартості перших за часом надходження запасів (ФІФО).

3. Основним видом діяльності ТОВ «МЕРА ГРУПП» є покрівельні роботи. Додатково підприємство здійснює: виробництво будівельних металевих конструкцій і частин конструкцій; інші спеціалізовані будівельні роботи; оптова торгівля деревиною, будівельними матеріалами та санітарно-технічним обладнанням; будівництво житлових і нежитлових будівель. Бухгалтерський облік на ТОВ «МЕРА ГРУПП» повністю автоматизований за допомогою програмного продукту «1С: Підприємство 7.7».

Для обліку запасів підприємство використовує 2-й клас плану рахунків з наступними субрахунками до рахунку 20 «Виробничі запаси» використовують відповідні субрахунки: 202 «Купівельні напівфабрикати та комплектуючі вироби»; 203 «Паливо»; 207 «Запасні частини». До рахунку 22 «Малоцінні та швидкозношувані предмети» - субрахунок: 221 «Малоцінні та швидкозношувані предмети на складі». До рахунку 28 «Товари» з відповідним субрахунком: 281 «Товари на складі». Придбані запаси оцінюються за первісною вартістю. Оцінка вибуття запасів на товаристві здійснюється по методу собівартості перших за часом надходження запасів (ФІФО). Для зберігання запасів ТОВ «МЕРА ГРУПП» має правильно організоване складське господарство - обладнані склади і комори. Кожному складу присвоєний номер, який вказується у всіх документах з обліку запасів. Всі склади і комори ТОВ «МЕРА ГРУПП» забезпечені ваговимірними пристроями для вимірювання, пристосуваннями, що забезпечують правильне приймання, зберігання

та відпуск цінностей.

Для удосконалення та подальшої оптимізації обліку запасів на ТОВ «МЕРА ГРУПП» пропонується ввести наступні рекомендації: створити графіки документообігу з обліку запасів та доводити до виконавців їх функції при створенні і перевірці первинних документів; видати розпорядчу документацію особам, які відповідають за здійснення відповідної господарської операції та мають право підпису первинних документів; виконати контрольні функції працівникам бухгалтерії, слідкувати за правильністю оформлення первинної документації з обліку запасів, внести дані обов'язки в посадові інструкції та встановити відповідальність за її недотримання; удосконалити систему автоматизації обліково-аналітичних робіт в управлінні запасами та стежити за ретельним і своєчасним проведенням інвентаризацій, контрольних та вибіркових перевірок; забезпечити стійкість асортименту на основі товарної номенклатури та ритмічності здійснення торговельно-технологічного процесу.

4. На ТОВ «МЕРА ГРУПП» стан внутрішнього контролю характеризується недостатньою ефективністю внаслідок неправильної його організації та незадовільного дотримання вимог. До недоліків належать: невиконання або неякісне виконання службових обов'язків, неправильна оцінка операцій із використання запасів з точки зору доцільності та економічності. Значною проблемою є те, що власник підприємства, не розуміючи сутності, мети і завдань внутрішнього контролю, не приділяє належної уваги побудові ефективної системи його здійснення.

Налагоджена система внутрішнього контролю вимагає професійної підготовки висококваліфікованого спеціаліста, незалежності від керуючого апарату для неупередженого надання висновків і пропозицій, зацікавленості керівника у створенні контролюючого органу для збереження майна.

5. Аналіз абсолютних показників фінансової стійкості показав, що товариство знаходиться в кризовому фінансовому стані. На підприємстві відсутні власні обігові кошти для покриття запасів. Аналіз показників платоспроможності підприємства «МЕРА ГРУПП» показав, що підприємство не є платоспроможним. У 2019 році всі коефіцієнти ліквідності не відповідають нормативним значенням.

6. Аналіз складу та структури оборотних активів підприємства «МЕРА ГРУПП» свідчить, що за аналізований період величина оборотних активів збільшилася на 4,9 млн. грн. Найбільшу питому вагу (понад 43%) у структурі оборотних активів впродовж аналізованого періоду займали запаси.

7. Аналіз складу та динаміки запасів підприємства «МЕРА ГРУПП» свідчить, що за аналізований період не відбулося помітних змін у складі запасів. Майже всю питому вагу запасів займають товари - 99,9%.

8. Аналіз ефективності використання оборотних коштів підприємства «МЕРА ГРУПП», показав, що за аналізований період відбулося збільшення коефіцієнту оборотності запасів на 3,44. Це призвело до зменшення тривалості обороту запасів на 44 дні, це відбулося за рахунок прискорення оборотності товарів. Відповідно до розрахунку визначена сума коштів, які були додатково вилучені з обороту - 3935,15 тис.грн, в результаті прискорення оборотності запасів на 44 дні. Такі зміни відбулися за рахунок помітного збільшення обсягу реалізації на 14.67 млн. грн., тобто майже в 2 рази.

9. З метою підвищення ефективності використання запасів підприємству рекомендовано: упровадження економічно обґрунтованих норм виробничих запасів та посилення контролю за доцільністю та обґрунтованістю їх використання; розширення складської системи матеріально-технічного забезпечення та проведення інвентаризації з метою уцінки або списання залежаних, прострочених і неліквідних ТМЦ; співпрацювати лише з надійними постачальниками виробничих запасів для уникнення зниження ритмічності роботи підприємства; скорочення відходів та втрат у процесі виробництва, а також збереження повторного використання виробничих запасів.

Упровадження запропонованих рекомендацій дозволить підвищити ефективність фінансово-господарської діяльності ТОВ «МЕРА ГРУПП» та досягнути зростання рівня його конкурентоспроможності.

АНОТАЦІЯ

Єршова О.В. «Теоретичні аспекти та практика обліку, контролю та аналізу запасів на (прикладі ТОВ «МЕРА ГРУПП»)».

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня бакалавра зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування» за освітньою програмою «Облік і оподаткування».

(назва освітньої програми)

Одеський національний економічний університет. – Одеса, 2020.

У роботі розглядаються теоретичні аспекти сутності запасів як економічну категорію та їх класифікацію, методи оцінки запасів на підприємстві, опрацьований синтетичний та аналітичний облік операцій з запасами підприємства, досліджені дискусійні питання в межах обліково-аналітичних аспектів управління запасами.

Проаналізовано фінансову стійкість підприємства, динаміку складу та структури запасів, та проведено аналіз ефективності використання запасів.

Запропоновано вдосконалити діючу систему обліку та контролю запасів на ТОВ «МЕРА ГРУПП»

Ключові слова: _____.

ANNOTATION

Yershova O. «Theoretical aspects and practice of accounting, control and analysis of stocks (for example, LLC "MERA GROUP")».

Qualifying work on obtaining a bachelor's degree in the specialty 071 «Accounting and Taxation» for the educational program «Accounting and Taxation». –

(title of the educational program)

Odessa National Economics University.– Odessa, 2020.

The work deals with the theoretical aspects essence of inventories as an economic category and their classification, methods of inventory valuation at the enterprise, developed synthetic and analytical accounting of operations with inventories of the enterprise, researched debatable issues within the accounting and analytical aspects of inventory management.

Author analysis financial stability of the enterprise, the dynamics of the composition and structure of stocks, and an analysis of the efficiency of stocks.

Author offers to improve the current system of inventory accounting and control at LLC "MERA GROUP"

Keywords: _____.